

MAGYAR POLGÁR

Előfizetési árak:
 Egész évre 28 kor., fél évre 14 kor., negyed évre 7 kor., egy hónapra 2 k. 40 f. — Egyes szám 10 f.
 Megjelenik naponta, az ünnepek kivételével.

Feloldó szerkesztő:

HEGYESY VILMOS.

Főszerkesztő:

BR. FEILITZSCH ÁRTHUR.

Kiadó és lejtulajdonos:

AJTAI K. ALBERT.

Szerkesztőség: Farkas-utca 8. sz.

Hirdetések 8 em. 8 fill., nyitólír petti sora 40 f.

Kiadóhivatal: Deák Ferenc-utca 4. sz.

A megoldás útján.

Kolozsvár, aug. 21.

Az utóbbi évek politikai történetében fontos dátum a mai nap. Ma kezdődtek meg a budai várpalotában azok a kihallgatások, melyeknek célja a fenforgó nehéz kérdések tisztázása és a hosszúra nyúlt válság megoldása. Rendre a király elé járulnak a politikai előkelőségek, hogy kifejtsek nézeteiket a helyzetről és tájékoztassák a királyt, hogy milyen módon lehet helyreállítani a parlamentben a mérsékletet, józan munkásságot, rendet s az országban a nyugalmat.

A király, a ki tegnap hű magyar népével együtt ünnepelte államalkotó első királyunk emlékét, azért jelent most meg országunk szívében, hogy — ugymond a M. Nemzet — meghallja és megértse, mi igazság van, mi tulhajtás, mi lehetőség és mi lehetetlenség mindabban, a mi végett a kisebbség inkább magát az alkotmányt is megtámadta, hogysem követeléseiből engedjen? A magyar király a magyar nemzet meleg üterére teszi kipróbált kezét s annak veréséből akarja megtudni a nemzet igazi kívánságait. Az ő bölcsességére van bízva most, hogy azokat a lehetőség szélő határáig teljesítse is. Az ő bölcsességére az is, hogy a lehetőségek eme szélő határát biztos kezekkel meg-huzza. És ki kételkedhetik abban, hogy a király — a mint eddig tette — megtesz a magyar nemzet jóvoltáért most is min-

dent, a mi csak fejedelmi kötelességeivel összefér?

A kibontakozást célzó akciónál szólna, — így folytatja fejtegetéseit a nevezett lap:

Alkotmányunkat a pártszenvédelem megtámadta. A parlamentáris kormányzás folytonossága meg van szakítva. Az államhatalmi élet, budget és ujonezok híján, bent és künt egyaránt exponálva van romboló hatásoknak. A magyar közjog több sebből vérzik. A nemzeti aspirációk tiszta hullámverése pedig mohó meggon-dolatlanságok és vészes elhamarkodások iszapos árjától zavarodott meg.

Ne mondja azt senki, hogy Magyarországon a többség nem akarja a nemzeti haladást és az állam naczionalizálását. Ezt minden magyar akarja. A mit meg kell oldani, az csak annyi, hogy a természetes és lehetséges fejlődés helyes mértékeit fölismérjük s az egységes magyar nemzeti politika kinese ne züledje el tékozló kalandokban.

Mindezt akarja maga a király is. Akarhat e mást, a magyar király? És akarhat-e mást, leg-kivált I. Ferencz József királyunk, a ki a jó és bölcs apa minden aggodalmával és szereteté-vel esügg a magyar nemzeten. Az alkotmányos rendet helyreállítani; a parlamentáris kormányzás megszakadt fonálát újból összekötni; az államhatalmat kiemelni a destrukció ingoványá-ból; a törvényesség vérző sebeit behegeszteni, s a lehetőségekkel összeegyeztetni mindazt, a mi jogos, célszerű, hasznos és már most keresztül-vihető a nemzet veszedelme nélkül: ime, való-ban egy nagy királyi férhuzoz illő, bár — be kell látnunk — fölötte nehéz földadat.

A nemzeti józanság génusza álljon őrt ennél a nehéz fejedelmi munkánál, a mely már ugys a történeti génusz védőszárnyai alatt kezdődik. Hadd valósuljon meg újra Szent-István királyunk ősi hagyománya: a nemzet és király tökéletes közjogi egysége. És termékeny összhangja az alkot-mány két nagy tényezőjének a cselekvésben.

Hogyan lehetne Magyarország boldog, ha csak ebben és ezáltal nem lesz azzá!

Jó reménnyel, bizalommal tekintünk a közelebbi napok eseményei elé. Meg vagyunk győződve, hogy a király és ta-nácsosai megtalálják az utat, melyen az ország kivezethető a mostani súlyos, ve-szedelmes zavarokból; és föltételezni se akarjuk, hogy a parlamenti kisebbség — a mikor a nemzet megkapja azt, a mit a mai körülmények közt megadni lehetsé- ges — vészes harci kedvvel továbbra is akadályozza a békés kibontakozást.

Már is rettentő károkat szenvedtünk, a melyeket a legjobb igyekezettel, a leg-kedvezőbb körülmények közt se lehet többé teljesen helyrehozni. És ha okta-tlan hevély, elbizakodás, hiuság és párt-szenvedély arra bírná a kisebbséget, hogy semmiesetre se számoljon a lehetőséggel s tovább folytassa az eddigi harcot, — ebből csak rombolás következne, kiszá-mithatatlan új veszteségére a nemzetnek.

Bizunk a magyar józanságban, a nehéz viszonyok közt sokszor érvényesült bölcs hazafiságban, hogy ez a csapás elkerülhető lesz és politikai életünkben végre-valahára helyre fog állani a törvényes, munkás rend.

TÁRCZA.

A sziv joga.

Írta: Marcel Prévost.

Baráti körben a moralistáknak arról a ked-ves kérdéséről folyt a szó, ha vajjon van-e joga a férjnek, vagy az apának arra, hogy vég-rendeletével, vagy egyéb végső följegyzésével feleségének, vagy gyermekeinek érzelmi világát befolyásolni akarja?

A beszélgetés során végre is megegyeztünk abban, hogy akármilyen nemes és tiszta legyen is szándéka, balgább, dörébb dolgot ember nem művelhet, mint ha szíveket akar befolyásolni. A társaság egyik tagja, Descombes, vidéki jegyző, megjegyezte:

Jogászai pályámon az ilyen dörésségre sok esetben láttam példát, de soha el nem mulasztottam, hogy a lelkükre ne beszéljek ügyfeleim-nek. A kik nem fogadták meg szavamat, gyak-ran nagy bajokat idéztek föl véle.

A legszomorubb eset, a melynek részben tanuja voltam, a következő:

— Jelölt koromban nagyon előzékenyen fo-gadott városkánk jó társasága; városkánk t. i., akármilyen közelében is van Párisnak, mégis csak erősen vidéki város. A hazulról ka-pott 200 franknyi pótlékkal, minthogy elmerültem egyhangu tanulmányaimba, barátaim egy-zerezű emberek voltak s mivel egész becsvágyam

abban merült ki, hogy valamikor Gobin jegy-zőnek angol bőrrel borított támlásszékeben ülhessek, teljesen elégedett s boldog voltam. A magamfajta fiatal, vagyontalan jelölt érdeklődni szokott a fiatal, eladó leánykák iránt. Város-kánkban az ilyen leány szép számmal akadt. Volt ott gazdag leány, volt kedves, sőt szép is. Józanesszü ember voltam világeletemben. Udvá-roltam is mindenkinek, de attól aztán óvakod-tam, hogy valahogy tulságos mélyre bele ne nézzek a szép szemekbe. Egy fiatal leánykát választottam végre, a kiről nem sok szó esett, mert nagyon félénk teremtés volt a lelkem s mert szépnak sem mondhatta volna senkisé.

Mikor öt esztendővel utóbb nőül vettem, hozományképen megkaptam — Gobin jegyző támlásszékeit, mert hát Gobin leánya volt az én Annám... Aztán 17 esztendeig, 17 rövid esztendeig éltünk egymással nagyon boldogan...

Legjobb barátom, Huvelin, az adóhivatali tiszt, nem volt olyan józanesszü mint én. Tüzes lánggal lobogott a társaság legszegényebb leányá-ért, Regina de Pillére kisasszonyért. Pillére kis-asszony egy gyalogos tisztnek volt a leánya, a ki a háboru után nyugalmába vonult.

Pillére kapitány özvegy ember volt és leánya csodálatraméltó takarékossgal tartotta fenn a házat a csekély nyugalompénzből. Regina elragadó szép barna leány volt s Huvelin annyira tet-szett neki, hogy egy kitűnő pártit elszalajtott az ő kedvéért: a fiatal Coubert, egy környék-beli nagyiparos fia kérte volt meg a kezét s a kosár, a mivel a leány felelt, nagyon bosszan-

totta Pillére kapitányt. A kapitányt azután 65 éves korában megütötte a szél, úgy, hogy belebénult a jobb karja. Regina teljes oda-adással ápolta édes apját, ám hét hónappal utóbb egy második szélhűdés megölte a beteget...

Teljes vagyontalanul hagyta leányát. Vég-rendeletében meg is emlékezett róla, mekkora gondot okozott neki leányának jövője. Egyik ba-rátjának, egy előkelő állami tisztviselőnek jóaka-ratába ajánlotta gyermekét, majd ezekkel a sza-vakkal fejezte be végrendeletét:

— Ha az én kedves Regina leányom azt akarja, hogy nyugalom legyen a sirban, arra kérem, mondjon le szándékáról és legyen a fe-lelése Coubert urnak, a ki őszintén szereti.

Regina hőslélkű leány volt, megmagyarázta Huvelin-nek, hogy immár nincsen mit reméljen tőle és feleségül ment Francois Coubert-hez. Jól emlékszem még reá, magam irtam alá házassági szerződésüket. Akkortájt még olyan érzőszívű gyerek voltam, hogy egy könycesepet hullajtot-tam a szerződésre, a miért azután Gobin mes-ter ki is szidott alaposan.

Reginából tehát Coubert-né lett. Gazdag asszony volt most már. Gyermekai lettek. Cou-bert, a ki derék, becsületes ember volt, igen jól bánt véle. És Regina még sem volt bol-dog... Tudtam, hogy nem boldog; mert hogy Huvelin otthagya hivatalát, sőt a várost is, reám, mint Huvelin legjobb barátjára vitte át annak a ragaszkodásnak egy részét, melyet a távolvaló iránt érzett. A kuszt esztendőn által, a míg Coubert-nével érintkeztem, megtudtam,

Politikai hírek.

Kolozsvár, aug. 21.

Az 1904. évi költségvetés. Fővárosi tudósítónk írja: Mialatt az egész politikai világ lázas figyelemmel kíséri a válság egyes frázisait, a miniszteriumokban azalatt lázas tevékenység folyik. A miniszterek fel vannak mentve az obstrukciós beszédek hallgatásától és idejüket serény munkásságra fordíthatják. A parlament még el sem fogadta az 1903. évi költségvetést, sőt — a miként tudvalevő dolog — még bele sem fogott annak tárgyalásába, a miniszteriumokban azonban már az 1904. évi költségvetést állítják össze. Napról-Napra folynak a költségvetési tárgyalások és kilátás van arra, hogy néhány nap, de legfeljebb két hét alatt teljesen elkészülnek az egész költségvetéssel, a mely azután a minisztertanács elé kerül, megvitatás céljából.

Országos turista-ünnep.

Kolozsvár, augusztus 21.

Magyarország délkeleti őrszeme, a Czenk aljában, erdőkoszorúzza hegyektől övezett bájos Brassóban tartja f. hó utolsó napjaiban, kirándulásokkal egybekötött közgyűlést az Erdélyi Kárpát-Egyesület.

Ugy a köztörvényhatóságok, mint a kormány és a különböző testületek már bejelentették képviselőiket arra a szép társadalmi ünnepre, mely a kulturális és közgazdasági haladást a turistaság hazafias és békitő zászlaja alatt szolgálja.

Az E. K. E., mint országrészünk egyik legmozgékonyabb társulata, az idén Brassóban tömörül jövő évi működési programjának a megállapítására és hogy egyúttal a lefolyt év eredményeiről beszámoljon.

Szerencsésnek mondható az elhatározás, mely az E. K. E. vezérkarát ezuttal Brassóba vezeti, hogy első sorban az erdélyi magyarságnak e turistasági szempontból érdekes és érdemes végváránál

hazafias hódolatát lerója a társadalmi uton körülkerített Árpád-émlék előtt.

Ezenkívül alkalma lesz az érkező vendégeknek a brassói magyar társas-életet megismerni; továbbá a csángó népipar szingazdag készítményeit a csángó népélet központján, Hosszufaluban megsemlélni és végül a Csukás-havas vadregényes szépségeiben egy kirándulás révén gyönyörködni.

Brassó emelkedő forgalma, páratlan fekvése és utóbbi időben elég gyors fejlődése arra a föltevésre jogosítanak, hogy idegenforgalmi szempontból egy magyar *Drezda* jövőjét lássuk belőle kibontakozni, mint a hol a városi élet kellemei a vadregényes tájak közelségével párosulnak, s csak az van hátra, hogy a szaporodó gyárak mellett a zenei, irodalmi és szórakoztató intézmények, a közgazdasági haladással lépést tartva, érzelmre egységes társadalmat teremtsenek.

A kirándulások, a turistaság révén meghonosult összejövetelek nagyon hasznos mozgalomnak bizonyultak az érzelmegység és így a magyar állameszme megszilárdítására.

Ennek érdekében missziót teljesít a különösen exponált Brassó vármegyei osztálya az E. K. E.-nek, melynek élén *László István* gróf főispánnal és *Zakariás János* dr. ügyvéddel, mint tevékeny osztályelnökkel, a brassai magyarság ünnepe fényesnek ígérkezik.

Már pedig ez, nemzetiségi és felekezeti tekintet nélkül annyival is inkább forgalmi érdeke egész Brassó városának, mert az itt lakó magyarság ma már számra nézve az első helyet vívta ki, az állameszme erős védőbástyájává válni hivatott. Ennek egyik hathatós erkölcsi támogatása az E. K. E. brassai közgyűlése, melyre felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

Forradalom Maczedoniában

A Maczedoniában kitört lázadásról ma a következő tudósításokat vettük:

Vérontás Krusevóban.

Belgrád, aug. 20.

Hosszu, kétségbeesett harcok után sikerült Krusevo városát, melyet a felkelők *megszállottak, felszabadítani*. Ez azonban nagy vérontás közepette történt meg. *Nagyon sok embert megölték*. Háromszáz házat elpusztítottak.

Harcz a fölkelők és a csapatok közt.

Konstantinápoly, aug. 20.

Monasztirból e hó 15-éről érkezett török jelentések szerint egy 200 főből álló banda megkísérelte, hogy a soroviei járásban egy török falut *felgyújtson*. Török csapatok üldözték a bandát, melynek azonban sikerült elmenekülni. A florinai járásban Bofezaza községben összeütközés volt a csapatok és egy banda közt, mely egy községet *dinamit bombákkal felgyújtott*. A katonaság szétkergette a bandát, mely jelentékeny veszteségeket szenvedett.

Dinamit a tengerben.

Berlin, aug. 20.

A Berliner Localanzeigernek jelentik Dedeagacsból: E hó 17-én Janni Milicán görög kereskedő címére 26 hordó érkezett, melyek *dinamit készítésére való anyagot tartalmaztak*. A hordókat a tengerbe súlyestették, a kereskedő pedig *letartóztatták*. Damin Bey vasut-állomáson egy dinamit patron robbant fel, mely 7 bolgárnak a halálát okozta. Kerekában több bolgárt rajtakaptak, a mint a vasuti síneket fel akarták szakítani. Letartóztatták őket.

Szent-István napja Budapesten.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 20.

Első magyar apostoli királyunk emlékét a hagyományos fényvel ünnepelte ma a katolikus egyház, a hivatalos világ és a főváros hazafias közönsége. A székesfőváros nemzeti díszöltött, az összes állami, városi és megyei középületekben, a hidakon és a dunai hajókon nemzeti lobogók lengtek. A budai várba, az ünnep színhelyére, kora reggeltől fogva hatalmas áradatban tödült az ünneplő sokaság. A rendőrség a Ferencz József tértől kezdve az Albrecht-ut felső kanyarulatáig megszállotta a várba vezető utvonalat és főleg erős kordont alkotott a gőziskló körül, nehogy a nagy tolongásban a közönségnek baja essék.

A budai várban a királyi palotától a koronázó templomig vezető uton a rendőrség és katonaság állott sorfalat. A máskor oly csendes és előkelő városrész teljesen kivetkőzött szokott formájából; a tereket bucsusok és repülő árusok raja lepte el még a királyi és a miniszterelnöki palota előtt is mézeskalácsosok és buba-kereskedők csaptak vásári zsvajt. Az óriási rendőrcsapatot, mely az ünnep alatt mintaszerűleg oldotta meg feladatát, *Rudnay Béla* főkapitány igazgatta, *Máltás Hugó* rendőrtanácsos és *Lickl* rendőr főfelügyelő segédkezéseivel. A rend fenntartására annyival inkább szükség volt, mert a várban százezer főnél nagyobb tömeg tolongott.

Nemzeti ünnepünk az idén általában nagyobb szabású és népesebb volt, mint előző években, a minek az oka az a körülmény, hogy ezuttal résztvett benne a király, családja tagjaival és egész udvari kíséretével. A vidékiek ezrei és a fővárosi közönség stb., nem csupán nemzeti szent ereklyénk hatásában, hanem a királyi ud-

hogyan lehetséges az a képtelenség is, hogy egy minden ízében tisztességes nő egy időben két különböző férfihoz hú lehessen. Regina hű felesége volt urának; ám szívének az a része, a melyet egykor Huvelin-nek adott, a távollevő barátért dobogott mindvégig. Coubert tudta ezt, de nem bántotta a dolog; mert azok közül való volt, a kik érzelmes ábrándozásba el nem merülnek. Kis felesége szép volt, hazias volt, háza becsületét ragyogó tisztán tartotta mindig, — többet ő ennél nem is kívánt. De Regina nem tudott megvigasztalódni. A seb, a mely ifju szerelmébe hasított, soha be nem hegedt és azt hiszem, ez a seb volt oka ideggyógyának is, a mely oly időnek előtte ragadta sirba.

— A történet, a melyet elbeszéltek, — folytatta a jegyző — idáig nagyon sok nő élete történetével azonos s magam is tudok legalább tíz olyan hasonlót, a melyen mint tanu, vagy mint hatósági megbízott szerepeltem. Csakhogy Regina történetének volt egy egészen regényszerű utójátéka.

Mikor a szegény teremtetést örök nyugalomra tették, én segitettem a gyászborult férjnek az elhunytól maradt irások rendezésében. Szerencsére semmi olyan följegyzésére nem akadtkunk, a miben lelki gyötrelmeiről lett volna szó. A titok tehát köztünk, kettőnk között maradt. Meghatottan láttuk, a férj, meg én, milyen kegyeletesen tartott össze Regina mindent, a mi édesapjától való volt, minő gondosan megőrizte Pilliére-nek még a saint-cyri katonaiskolából való füzetét is, a mikben a kapitány, betegsége utolsó napjaiban, olyan örömmest lapozgatott...

A hogy, szinte gépiesen felnyitom az egyik füzetet, — valami mértani füzet volt s a katon-

tiszt gyermekéveiből való — egy teljesen elszárgult papiroslapra akadtam benne, a melyen ez volt írva reszkető kézzel:

A halálra vártomban, a mely már félig letépett, belátom, hogy jogtalanság volna gyermekem szívével rendelkezem. Januárius 18-án kelt végrendeletemnek utolsó pontját azért ezennel érvénytelennek nyilvánítom. Legyen Regina annak felesége, a kihez szíve vonja!

Gyermek kezére vallott az irás; valószínűleg abból az időből származott, a mikor első szélhűdése után, balkezevel kísérlette meg az irást a kapitány. Későn került volna kezébe Reginának apjának ez az utólagos végrendelete? Vagy soha kezébe se került?? — Sohasem említette és szinte, azt hiszem, hogy nem is tudott róla. Nyilván elkerülte figyelmét a füzetbe rejtett papiroslap. Regina ugyan kegyeletesen megőrizte az apjáról maradt emléktárgyakat, de nem valószínű, hogy valaha is lapozgatott volna az ócska mértani füzetben.

A csodálatraméltó akaratu nőnek életét tehát tönkretette az, hogy lelkiismeretesen engedelmeskedett apja végső akaratának, nem! — csak annak, a mit ő végső akaratának velt!... Egész életét, boldogságát egy tévedésnek áldozta fel Regina! Megvallom, fölfedezésem mélysége-sen lesújtott.

Coubert észrevette nyugtalanságomat s lehetetlen volt eltitkolnom előle a sárga laposkát.

Jó időbe telt, a mig fölérte észszel a dolgot. De a mikor megértette az összefüggést, tudják-e mit mondott? Azt mondta sirva:

— Oh, milyen jó, hogy nem az esküvőnk előtt akadt erre a papirosra Regina!...

var felvonulásában is gyönyörködtek. A közönség soraiban foglaltak helyet a fővárosban időző lengyel testvéreink, a kiket a sokaság ismételten meglehetősen óvációkban részesített.

(A körmenet.)

Az ünnepi ájtatosság negyed 7 órakor kezdődött a budai királyi vártemplomban, a hol a szent Jobb közszemlére volt téve, abban a remek színű arany ereklye tartóban, a mely a magyar püspöki kar ajándéka.

A vártemplomban dr. Kohl Medárd püspök végezte a szokásos könyörgéseket s az ő vezetésével indult el a körmenet a koronázó Mátyás-templomba.

A szent Jobbot bibor-vánkoson vállalkra téve papok vitték, körülötte Anders százados vezetésével alabárdos koronaőrök, magyar diszbe öltözött városi tisztviselők és a diszruhás egyetemi pedellusok alkattak őrseget.

Közvetlenül utána haladt a szent Jobb öre, Kántor Károly apát, budai várplébános és a papság hosszú sora. A fővárosi plébániák lelkészei és a vidéki papok ugyanis a mai ünnepre rendkívül nagyszámban gyűltek össze.

A papság után haladtak a polgári és a katonai méltóságok magyar diszben, illetőleg katonai egyenruhában.

Menet közben a budapesti 44-ik gyalogezred zenekara magyar indulókat játszott, melyeket régi magyar egyházi énekekből Bösch János belvárosi lelkész irt át zenekarra.

A gyönyörű menet, melyben zászló alatt vettek részt a különféle polgári egyesületek, katolikus legény-egyletek, régi budai ezéhek, valamint a szerzetes iskolák növendékei, dr. Nemes Antal budavári apátplébános rendezte.

(A Mátyás-templomban.)

A menet a várbeli templomok harangjainak zugása közben háromnegyed nyolcz órakor ért a koronázó Mátyás-templomba, a hol mindenekelőtt a szent Jobbot a szent-István kápolnában állították föl, mialatt az ünneplő közönség elhelyezkedett.

A körmenetben résztvevő papság a fő oltár elé vonult, a hol már trónusán helyet foglalt Vaszary Kolos biboros hercegprimás.

Az istentisztelet dr. Mihályfi Ákos ciszterci teológiai tanár és lelkész igazgató ünnepi beszédével kezdődött. A kitűnő egyházi szónok költői szárnyalású, tartalmas beszédében méltatta nemzeti ünnepünk történelmi jelentőségét és beszéde végén a következő aktuális felhívást intézte a főszentélyben helyet foglaló előkelő hallgatósághoz: „Igen ájtatos hallgatóim, a mire a nemzet ezeréves története megtanított benneteket, a mit az egész világ ítélete nektek mond, a mire ez a szent Jobb oda vitt és figyelmeztet évenként benneteket: az ősök útján, az ő szellemükben vezessétek, irányítsátok, kormányozzátok a népet, hogy eltűnjenek ezek a sötét felhők s a hazaszeretet, királyhűség és keresztény szellem nevelje ismét nagygyá e népet, és akkor ti is „nagy dicsőséget nyertek és örök nevet.”

(Az udvar érkezése.)

Az ünnepi szónoklat befejezése után, a mely mély benyomást gyakorolt az egész hallgatóságra, kürtszó jelezte az udvar érkezését. Elsőnek József Ágost főherceg érkezett, Augusta főhercegnővel. A főherceg huszárnagy egyenruhában jelent meg. A főhercegnő világoskék selyem nyári ruhát, testhez simuló fehér kabátot és fehér tollas francia kalapot viselt.

A főhercegi pár kíséretében jött Zichy Sarolta grófnő udvarhölgy és Szapáry József gróf kamarai előljáró.

A főhercegnő egyenesen a királyi oratoriumba ment, míg József Ágost főherceg a templom főkapujánál foglalt állást, a hova Vaszary Kolos biboros hercegprimás vezetésével kivonult az egész papság.

Pontban egy negyed kilenc órakor érkezett meg, nyitott udvari fogaton, ő Felsége a király, a ki lovassági tábornoki egyenruhát, panyókára vetett mentét viselt.

Kiséretében voltak: Lichtenstein Rezső herceg első főudvarmester, Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnagy, Paar Ede gróf lovassági tábornok és Bolfras Árpád tábornagy főhadsegédek, Schiessl Ferencz lovag kabinetirodai főnök, Dietrichstein Hugó herceg ezredes, Apor Sámuel báró őrnagy és Gozan Árpád báró őrnagy szárnysegédek.

A királyt a templomba érkezésekor Vaszary Kolos biboros hercegprimás fogadta, a ki csókra nyújtotta ő Felségének az arany feszületet.

Mialatt a templom előtt a katonabanda a Gotterhaltét játszotta, fönn a kóruson a templomi ének- és zenekar rázendítette a magyar királyhimnusz.

Ő Felsége e himnusz hangjainál vonult végig a templomon, miközben a közönség fölállt és mély főhajtással üdvözölte az uralkodót.

A papság élén Krizsán Mihály pápai kamarás, papnöveldei igazgató lépdelt, kezében a püspöki kereszttel.

A király a királyi oratoriumba ment, mely a boltár balfelén, az első emeleten van. A biborbársónnyal diszitett oratorium első szakaszában foglalt helyet a király, József Ágost főherceg és Augusta főhercegnő, a második szakaszban pedig az udvari kíséret.

(A jelen voltak névsora.)

A főszentély padsoraiban ültek: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök, Wlassics Gyula, Kolossváry Dezső, Láng Lajos, Plósz Sándor és Tomasics Miklós miniszterek. Csáky Albin gróf a főrendiház elnöke, Apponyi Albert gróf a képviselőház elnöke, Tallián Béla képviselőházi alelnök, Wekerle Sándor a közigazgatási bíróság elnöke.

Ott voltak továbbá: Csekonics Endre gróf, a Vöröskereszt-Egylet elnöke, Pálffy és Eszterházy hercegek, Garombi Dezső, Lichtenstein Béla és Szell Ignác államtitkárok, Zichy Jenő, János és Aladár grófok, Karácsonyi Aladár gróf, Szapáry Pál gróf, Székely Ferencz koronaügyész, Rudnay Béla főkapitány, Márkus József főpolgármester, Matuska Alajos alpolgármesterrel és Almády Géza tanácsnokkal, Romy Béla és Schytra István miniszteri tanácsosok, Szabó László belügyminiszteri osztálytanácsos, a rendőri ügyosztály helyettes vezetője, Fazakas Gusztáv pestmegyei helyettes alispán, Óváry Lipót országos főlevéltárnok, Tabódy József és Jekelfalussy Zoltán cs. és kir. kamarások, Klobitzky János és Zmoobul Zoltán orsz. képviselők, Képesy Árpád, Lers Vilmos, Szász Károly, Goposa László, Szohner Antal, Gerenday György és Szapáry Péter gróf miniszteri osztálytanácsosok, Miskolczy Imre, Bartos Tivadar és Rambovsky Jenő miniszteri titkárok, az egyetem tanácsai, dr. Kétly Károly udvari tanácsos tudományegyetemi, Hovay Lajos udvari tanácsos műegyetemi, és Rácz István állatorvosi főiskolai rektorok, Medvey Zsigmond kir. tanácsos, fővárosi biz. tag. Ohlhanser Pál budavári előljáró és közéletünk számos kitűnősége.

(Az ünnepi istentisztelet)

Az ünnepi istentiszteleten Vaszary Kolos biboros hercegprimás pontifikált, Kohl Medárd püspök, Walter Gyula. Vizinger Károly, Klein Teofil, Scéhffer Ferencz kanonokok, Krizsán Mihály pápai kamarás, Nemes Antal budavári apát plébános, Andor György és Berger Márk udvari papok, több plébános és rendfőnök segédletével.

Istentisztelet alatt a templomi ének- és zenekar Varrinecz Mór karnagy vezetésével, a magyar Perosinak, Demény Dezső királyi várkaplánnak E-moll miséjét adta elő. Az antik stílusú, de modern hangszerelésű zenés mise mély benyomást tett az előkelő hallgatóságra. A magánzólamokat Varrineczné, Értl Anna, Juhász Ferencz és Hoppe Rezső tanár adta elő, a tárogatón Hickisch Henrik tanár, az orgonán Degel Frigyes tanár játszott. Betétül: „Ah, hol vagy magyarok csillaga”... és „Boldogasszony anyánk”... régi magy. kir. egyházi dalokat énekelték.

(Az udvar távozása.)

A zenés mise után, a mely teljes egy óra hosszáig tartott, a király udvarával és kíséretével távozott.

A főkapuig ismét a papság kísérte ki s ott ő Felsége nyájas beszélgetést folytatott Vaszary Kolos hercegprimással.

A kivonulásnál szintén a magyar királyhimnusz énekelték, míg odakünn fölhangzott a Gotterhalte, melyet a mise alatt eldördült disztüzek alkalmával többször játszottak.

A király a közönség üdvölgzése közben vonult a királyi palotába, a hol a vártemplomban Te-deum fejezte be az ünnepi ájtatosságot.

(A szent Jobb visszavitele.)

A szent Jobbot körmenetben vitték ezután vissza a vártemplomba, a hol a papság megérkezésekor az oratoriumban megjelent a király József Ágost főherceggel és Augusta főhercegnővel és az egész istentisztelet végéig buzgón imádkozott.

Tíz óra volt, mire az utolsó könyörgés is elhangzott és az ünneplő közönség is oszladozni kezdett.

Az udvar elvonulása után a vártemplomot megnyitották a nagyközönség számára, s egész napon át a zarándoklók egész serege járult a szent Jobb imáadására.

*

A Szent-István napi körmenet alkalmából a mentők két őrsege vonult a várba nyolcz mentőorvossal, hogy az esetleges baleseteknél nyomban kéznél legyenek. Daczára a nagy tömegnek, alig akadt dolguk, a mi a hívős időnek köszönhető. Mindössze nyolcz jelentéktelen ájulás történt.

*

A rendőrség és detektívtestület nagy számban vonult fel az ünnepre, különösen azért, hogy a zsebmetszők működését tegye tönkre. Ennek daczára is temérdek zsebmetszés történt. Délig az I. kerületi kapitányságon harmincznél több zsebtolvajlásról tettek feljelentést.

*

Érdekes statisztikát állítottak össze a Lánchíd forgalmáról a Szent-István napi ünnep alkalmából. Konstatálták, hogy reggel 5 órától délelőtt 10 óráig 26.180 ember ment át a pesti oldalról Budára. Hasonlóan nagy forgalma volt a Ferencz József hidnak is.

*

A Szent-István napi idegenforgalom tegnap még növekedett. Nevezetesen a keleti pályaudvaron érkezett 14.170, a nyugati pályaudvaron 9025, a déli vaspályaudvaron 1897 idegen, összesen 25.092 ember. Jobbára vidékiek, azonban van közöttük sok külföldi is.

Bécsből táviratozzák, hogy Szent-István napját a kapuczinusok templomában ünnepies misével ülték meg, a melyen Pitreich és Burián közös miniszterek, Spaun tengerészeti parancsnok, a külügyminisztérium részéről Mérey osztályfőnök, Szentgyörgyi Müller László cs. és kir. követ, Jezernicki osztálytanácsos, Pálffy és Ambrozy báró követségi titkárok, Wippen dr. alkonzul és mások, az ő Felsége személye körüli minisztérium részéről Csáky gróf a minisztérium tisztviselőivel, a magyar testőrség összes tisztjei és a magyar nemesség és katonaság számos tagja volt jelen.

*

Fiuméből jelentik, hogy tegnap délelőtt 10 órakor ment végbe a Szent-István napi hivatalos isteni tisztelet a plébánia-templomban dr. Gál Tibor kormányzó-helyettes és Vio polgármester élén az állami és városi hatóságok, hivatalok és testületek képviselői jelenlétében. A kikötőben a hajók lobogódiszt öltöttek és a házak is felvannak lobogózva. Feltűnést keltett a magyar-

ság körében, hogy az Ungaro Kroata hajóstársaság a mai nemzeti ünnepen nem huzta fel a magyar lobogót. A társaság a zengő tüntetések terrorizáló hatása alatt nem merte a lobogót kitélni.

H I R E K.

Kolozsvár, aug. 21.

— Szent-István napja Kolozsvárt.

A magyar királyság megalapítójának, Szent-Istvánnak napját tegnap a hagyományos kegyelettel ünnepelte meg Kolozsvár közönsége.

A nemzeti ünnep előestéjén a várost a szokott módon fényesen kivilágították. A kora esti óráktól kezdve különösen a Mátyás király-téren folyton rendkívül nagyszámu közönség hullámozott s érdeklődéssel szemlélte a fényesen kivilágított köz- és magánépületeket. Különösen a Mátyás király-szobra körül volt igen élénk a népmozgalom. A szobrot ezuttal a New-York-szálló tornyára helyezett villamos reflektorral világították meg. A városháza erkélyéről a gázlámpák-ból képződő magyar ezimer két csillagkép között hintett intenzív fényt a térre. A középületek: a vármegyeháza, az Emke- és törvényszéki, pénzügyigazgatósági, erdészeti, posta- és távirópaloták, a kaszinók, a főplébánia épület, statuspaloták, a nyári színház, továbbá a nagyobb vendéglők és kávéházak egytől-egyig fényesen ki voltak világítva. Igen szép látványt nyújtott még ezuttal is a Fellegvár, melynek ormán a világító testekből egybeállított magyar korona messze ragyogtatta a sugarait.

Tegnap délelőtt az összes r. kath. templomokban *hálaadó isteni tiszteleteket* tartottak, a melyeken nagyszámu ünneplő közönség vett részt. A fő isteni tiszteletet a Mátyás király-téri plébánia templomban reggel 9 órakor tartották meg, melyen a misét, fényes pap kísérettel, *Bíró Béla* apátplébános mondta. A misén a városi és megyei hatóságok, az összes állami hivatalok, főnökeik vezetése alatt, a különböző fegyvernembeli tisztikar tagjai és nagyszámu ajtatoskodó közönség volt jelen.

— **A király itthon.** Budapestről jelentik, hogy a király szerdán este nyolczadfél órakor Budapestre érkezett. Az udvari vonat, a melyet *Ludvigh Gyula* főrendiházi tag, az Államvasutak elnökgazdátja vezetett és *Décsey Lajos* üzletvezető, valamint *Steyskal József* és *Lendvay Márk* felügyelők kísérték, egy-két perczel fél nyolcz előtt érkezett be a nyugati pályaudvarba, a hol *Márkus József* főpolgármester és *Rudnay Béla* főkapitány, az Államvasutak részéről *Pulszky Garibaldi* üzletvezető-helyettes és *Daróczy Rezső* felügyelő, állomásfőnök jelentek meg. A király, a ki magyar tábornoki egyenruhában érkezett és igen jó színen van, a vonatot elhagyván, elsőben is *Ludvigh Gyula* elnökgazdátjával váltott néhány szót, majd hosszasan beszélt *Márkus József* főpolgármesterrel, végül *Rudnay Béla* főkapitánynyal beszélt. Azután a királyi várótermen keresztül a pályaudvar érkezési oldalán elterülő parkban várakozó nyitott udvari fogatra szállt és kíséretével a budai királyi várakba hajtatott. A pályaudvar előtt a szokottnál is nagyobb néptömeg gyűlt össze, a mely, mint utóbb a várakba vezető ut mentén helyet foglalt nagy közönség a királyt rendkívül lelkes ovációkban részesítette, a mit a felség katonás tisztelegéssel köszönt meg. A királyi várakban a király fogadására *József Ágost* főherceg és *Augusztina* főhercegné kíséreteikkel, továbbá *Apponyi Lajos* gróf magyarországi udvarnagya, *Galle Antal* várkapitány, *Kanter Károly* apát és *Demény Dezső* káplán jelentek meg.

— **Mária kilenczed.** A boldogságos Szűz, hazánk nagyasszonyának tiszteletére rendezett Mária kilenczed második litániája szombaton, e hó 22-ikén délután 6 órakor fog megtartatni, mely alkalommal a szentbeszédet főtiszt. Pater *Tréfán Leonard* a szt.-Ferenczrendi szerzet helybeli helyettes házfőnöke fogja mondani.

— **Egy érdekes polgár ünnepeltetése.** Id. *Varga Dániel*nek, Kolozsvár város ez érdekes ősz polgárának a nádasterén lévő gyártelepén tegnapelőtt délután igen kedves családi ünnepély folyt le. Ez alkalommal leplezték le ugyanis a családtagok és a köztisztviselők álló család meghívott barátjai jelenlétében a család fejének, id. *Varga Dániel*nek jól sikerült mellszobrát, mely a gyártelep parkjában van felállítva. A felavató beszédet ifj. *Petrán József* egyetemi hallgató tartotta. Az ősz polgárt ez aktusnál minden oldalról szeretetteljes ovációban részesítették a jelenvoltak. A leplezés után gazdag lakomához ült a társaság.

— **Gyógyszerészek tanulmányutja.** A nyári kurzuson levő kolozsvári gyógyszeres hallgatók közül mintegy harminczan tegnapelőtt tanulmányi kirándulást rendeztek Marosújvárra, *Konrádi Dániel* dr., a mentő-egyesület főorvosa, *Nyiredi Géza* dr. és *Ruzitska Béla* dr. egyetemi magántanárok vezetése mellett. A tanulmányozó csapatot lelkes vendégfogadásban részesítették a bányavárosban, hol megérkezésük alkalmával *Fritz* bányatanácsos üdvözölte s látta őket vendégeül. Azután szakértő kalauz vezetése mellett bejárták s megismerkedtek a sóbányákkal s tanulmányoztak különböző érdekes geológiai alakulásokat. Este világítás közben bejárta a lelkes kis csapat az utcákat, miközben hazaifas dalokat énekelt. A tanulmányozók augusztus 20-án éjjel tértek haza Kolozsvárra.

— **A Kolozsvári Dalkör Temesvárt.** Az országos dalversenyeken már több ízben nagy diadallal működött Kolozsvári Dalkör tagjai, *Oberti János* karnagy vezetésével, tegnapelőtt éjjel utaztak el Temesvárra, hogy részt vegyenek az ott most folyó országos dalversenyeken. Alig lehet kétségünk abban, hogy nagy sikerrel vettek részt a versenyeken, melyeken természetesen tér vissza a versenyekről.

— **A király születésnapja Bukarestben.** A román fővárosban, mint nekünk írják, az ottani osztrák és magyar alattvalók, mint minden évben, az idén is fényesen ünnepelték meg a király születésnapját. Reggel istentisztelet volt a Szent-József-templomban, a melyen megjelentek a követség, a diplomáciai kar tagjai, az osztrák-magyar kolónia tagjai teljes számban. A hivatalos fogadás déli 12 órakor volt az osztrák-magyar követségi palotában. A tisztelgőket *Pallavicini János* örgróf, osztrák-magyar követ és meghatalmazott miniszter távollétében *Callenberg* követségi tanácsos fogadta. A palotában megjelentek a jelenleg Bukarestben időző román miniszterek, a hadsereg főtisztjei, a helyi hatóságok fejei teljes diszben, a külföldi diplomácia képviselői, az osztrák-magyar kolónia elnöksége és az itteni magyar egyesületek elnökei. A tisztelgőket a követség fényesen megvendégelte. Este 8 órakor a Hugó-féle nagykertben száz terítékű vacsora volt, a melyet az osztrák-magyar kolónia rendezett királyunk tiszteletére. Megjegyezzük, hogy a kolónia, a mely eddig csak német nyelvű meghívókat boesátott ki vacsorán való részvételre, megbizta *Pohány Zoltán*t, a bukaresti magyar újság szerkesztőjét, hogy a kolónia magyar tagjaira való tekintettel tisztán magyar nyelvű meghívót szerkesztessen. A vacsorán részt vettek *Callenberg* követségi tanácsoson kívül *Kinderlein Wächter* német követ, *Kiliáni* német főkonzul, az osztrák-magyar követség és konzulátus tisztikara teljes számmal, az osztrák-magyar kolónia tagjai, az összes vallásfelekezetek papjai, a magyar társulatok elnökei és számos tekintélyes román előkelőség. A terem diszesen fel volt virágozva, a főhelyen a

király szobrával. Az első felköszöntőt *Jeschek Tódor*, az osztrák magyar kolónia elnöke mondta a román királyra és az újszülött hercegre. Ezután a zenekar a román himnuszot játszotta. A második felköszöntőt *Callenberg* követségi tanácsos mondta ő felsége *Ferencz József* császár és királyra. Beszédét perczekig tartó lelkes éljenzés és hoch-kiáltás követte. Majd *Callenberg* tanácsos II. Vilmos német császárra ültette poharát, a kinek képviselőjében *Kinderlein Wächter* német követ jelent meg. A társaság a késő éjjeli órákig együtt maradt.

— **Kolozsvári gyárosok és iparosok figyelmébe.** A szeptember hó 5., 6., 7. és 8-án tartandó „II. erdélyrészi gép, eszköz és anyagkiállítás” rendezősége figyelmébe ajánlja Kolozsvár város gépgyárosainak, hogy mindazok, a kik a kiállításon résztvenni óhajtanak és még eddig be nem jelentették, ebbeli szándékukat folyó hó 25-éig, mint végső terminusig, annyi-val is inkább bejelenteni sziveskedjenek, mivel későbbi bejelentéseket — a rendelkezésre álló helyeknek már eddig is történt tuljegyzése miatt — egyáltalán el nem fogadhat. A kiállítók részére a legmesszebbmenő kedvezmények adtak. Bővebb felvilágosítást a bejelentőnek az erdélyi gazdasági egyesület irodájában (Petőfi utca 7., I. em.) adnak.

— **A telekkönyvi tisztviselők országos egyesülete** — mint Budapestről írják — esütörtökön d. e. 11 órakor tartotta rendes évi közgyűlését *Fektor* Ferencz telekkönyvvezető elnöke alatt. *Zelinka* Alajos terjesztette elő ezután a 24 év óta fennálló egyesület múlt évi működéséről szóló évi jelentést. Az egyesületnek jelenleg 9 tiszteletbeli, 19 alapító és 265 rendes tagja van. Kilépett a múlt évben 17, belépett 2 tag. Nagy tetszéssel fogadták az elnök azon bejelentését hogy az ideiglenesen megszüntetett szaklapot a legrövidebb idő alatt újból megindítják.

— **Kéménytűz.** Tegnap délután a Mátyás király-tér 26. sz. alatt levő *Zichy István*-féle házban kéménytűz ütött ki, mely rendőrség sűrűségei tüzörséget, mely kivonult, lokalizálta a tüzet. Kár nem történt.

— **Hírlapírók iskolája.** Már tettünk említést arról, hogy *Pulitzer József*, a „New-York World” magyar születésű tulajdonosa 10 millió koronát szánt egy hírlapíróknak való egyetemre. A new-yorki Columbia egyetem rektora hivatalosan tudatta, hogy *Pulitzer* öt millió koronát az említett célra már lefizetett az egyetemnél. Ebből az összegből 2 és fél milliót az épület felépítésére fordítanak, a többi 2 és fél millió korona kamatait pedig a folyó kiadásokra. Ha a főiskola az első három évben beválik, akkor *Pulitzer* további öt millió koronát boesát a Columbia egyetem rendelkezésére. A főiskolán a jogtudományról, a hírlapíródalom történetéről és bölelesteréről, a hírlapok irodalmi fejlesztéséről, a tudósításokról, a vezérezikkezésről, a hírlapok üzletvezetéséről és a nyomdai kezelésről fognak előadásokat tartani. A tanfolyam két évig fog tartani. Ezzel megvalósul egy eszme, mely már tíz év óta van napirenden a sajtóban.

— **Öngyilkos papseleányok.** Meghatóan szomorú eset történt a napokban Bályok, biharmegyei községben. Két fiatal, szép papseleány, egyik 15, a másik 17 éves, öngyilkosságot követett el. Az eset a következő: *Molnár Mihály* bályoki ev. ref. lelkész nem régiben másodszor nősült s két gyönyörű lányának: *Juliskának* és *Ilonkának* új anyát hozott. Az új anya azonban nem sok szeretettel bánt a két fiatal teremtséssel, kiknek merő érzékenységből, finomságból volt a lelkük. A két ábrándos papseleány némán tűrte mostoha sorsát s kíméletből nem szóltak édes apjuknak. Mikor már nem tudta mimoza természetük többé a rossz bánásmódot elviselni, végzetes tette szánták rá magukat. Mig apjuk a faluban időzött, egy levéllel értesítették, hogy öngyilkosok lesznek. A levelet el is küldték. Azután a parokia nagyszobájában egy tükör elé ültek s bluzukat levetvén, mindketten szíven lötték magukat. A magánkülv. hazarohanó édes apa már csak hol-

tan találta őket. A tragédia nagy részvétet keltett mindenfelé. A falu és környéke fel van háborodva a mostoha anya ellen.

— **Megvadult csikó.** A monostori gazdasági tanintézet Dömös János nevű szolgálja tegnapelőtt délután az intézet füves-kertjében egy fiatal csikó betanításával foglalkozott. Hogy a csikót jobban rokoneznán tartsa, a hosszú kötele kezének csuklója köré csavarta s hajszozni kezdte a lovat. A tüzesvéri csikó azonban hirtelen megbokrosodott s vadul iramodni kezdett, hiába való volt a szolganak minlen erőlködése, a keresztl-kasul rohanó csikót nem tudta megfékezni. Egyideig ugyan utána birt szaladni, később azonban kimerülve leest, s a vad csikó úgy czipelte, hurezolta a füves-kertben s később az utca kövezetén. A szerencsétlen szolgálégy már öntudatlan állapotban volt, mikor a csikót az utcán nagynehezen megfékezték. A kivonult mentők borzalmasan összeroncsolva találták testét, melyet mintegy 30 sérülés borított. A szerencsétlen szolgáló feje a felismerhetetlenségig eltorzult, s agyrázkódást szenvedett. Az első segélynyújtás után a Karolina-kórház sebészeti klinikájára szállították. Állapota aggasztó.

— **Rákóczi-ünnep Szamosújvárt.** A szamosújvári iparos-egylet augusztus 30-án a Rákóczi-szobor, részben az egylet részére beszerzendő Rákóczi-kép javára Rákóczi-ünnepet rendez. A gazdag műsorban több ének- és szavalatszám van. Az ünnepi beszédet dr. Papp József mondja. A szavallatszámok közt szerepel *Felszeghy* Dezsőnek a „Fejedelem” című elbeszélő költeménye, továbbá *Tompa* Kálmánnak „Rákóczi lelke” című ódája; az előbbi *Maradni* Terka, az utóbbit *Pertinger* József szavalja. Közreműködnek még: Esztogár Gergely elnök, Balázs Lila, Berán János, Temesvári János, Katrovics Jakab, Bóné Zoltán. Az ünnepélyt ánczmulatság követi.

— **Franczia tudós erdélyi tanulmányutja.** Martonne Emanuel dr. a rennesi egyetem tanára, ki gletscher kutatásaival tette nevét híressé, a napokban Nagyszebenben időzött, a hol a város környékén geológiai kutatásokat végzett. A kiváló tudós Nagyszebenből Bécsbe utazik, hol augusztus 27-én egy geológiai-kongresszuson a déli Kárpátokban végzett forráskutatásairól előadást fog tartani.

— **A lengyelek Budapesten.** Lapunk megelőző számban már megemlítettük, hogy nagyobb számú lengyel turista érkezett szerdán este Budapestre. Mint nekünk most táviratozzák, az egyetemi ifjuság vezetősége tegnap tartott ülésén kimondotta, hogy ezt az alkalmat újból felhasználja a lengyel-magyar-barátság megerősítésére. Az egyetemi ifjuság délután 3 órakor gyülekezik az Egyetem-téren, az egyetemi kör zászloja alatt, honnan 1/4 órakor a zenekar hangjai mellett a menet az egyetem-utczán, a kigyó-utczán keresztül a Petőfi szobrához vonul. Ott Weberszky lovag, az ékes szavú író teszi le a nagy szellem szobrára a koszorút. Melba Tibor az egyetemi ifjuság nevében megköszöni, Gulyás József egyetemi kör elnök alkalmi költeményét szavalja el. Ezután a kigyó- és Kossuth Lajos-utczán és a kerepesi-uton át a kerepesi-temetőbe mennek, hol az egyetemi ifjuság nevében Toma István viszonzásul megkoszorozza Woronieczky, a hős lengyel herceg sírját. Wissnyonszky Kázmér Lajos lengyel egyetemi hallgató válaszol s Szécskay György alkalmi költeményt szaval. Végül Kossuth sírjához vonul a menet. Itt Kovács I. István az egyetemi ifjuság nevében beszédet mond, Győrössy Endre alkalmi költeményét szavalja el, Lovász Márton képviselő pedig üdvözlő a lengyeleket nemzetünk ez oltára mellett. Ezzel végződik a hazafias ünnep. Utána a Lengyel-Egylet helyiségében (Tavaszmező-utca 7 sz.) társas vacsora lesz.

— **Eljegyzés.** Dr. Székely Ernő fővárosi gyógyszerértulajdonos eljegyezte Krón Rózsika kisasszonyt Újvidékről.

— **Országos dalverseny.** Az országos dalverseny, melyről több ízben említést tettünk, tegnap kezdődött meg Temesváron. A város erre az alkalomra ünnepies díszet öltött. A versenyre érkező dalegyleteket nagy küldöttség fogadta Szent-István napján délután, mikor az egyleteknek nagy része, köztük a Kolozsvári Dalkör

tagjai is, megérkeztek. Este ismerkedési estély volt a dalesarnokban, melyen a dalárdák egyenként részt vettek és bemutatósképen különböző dalokat énekeltek. Az ismerkedési estélyen belépő díj mellett nagy közönség vett részt. A tulajdonképeni versenyek ma vették kezdetüket. A versenyek színtere a daláresarnok lesz, melynek főbejárója impozánsan van feldíszítve. A nagyteremben 15 villám ívlámpa áraszt fényt, a esarnoknak a Lossonezi-térre néző részén pedig 50 nagy Auer-féle légszesz ívlámpa van felállítva. A főbejárónál készült diadalkapu pedig teljes villanyfényben uszik. Négy százhatvan minden színű izzólámpa van alkalmazva a monumentális alkotmányon, melynek Hunyady-utczai részén „Dalra fel”, a másik oldalán pedig „Babér a bér” felírás olvasható. Ma délelőtt kötött hangverseny volt, melyen az összes dalárdák *Pósi* Lajos „Dal a dalról” című költeményét énekeltek, délután orgona-hangverseny, holnap szabad-verseny, s vasárnap dísz-hangverseny lesz, mikor aztán az országos dalverseny díjkiosztással véget is ér.

— **Olcsóbb lesz a cukor.** A gazdasszonyok kétségkívül örömmel veszik annak a hírért, hogy a cukor nemsokára olcsóbb lesz, ugyanis a kartelben álló osztrák cukorfinomítók már megállapították az új cukorárakat. Kétféle árt fognak közzétenni és pedig a régi kampányra szeptembertől október közepéig és az új kampányra október második felétől a jövő évi augusztusig. Az elsőrendű finomított cukor ára 73 koronában állapították meg a régi kampányra; a mi körülbelül 12 korona mérséklést jelent, míg az új kampányban, vagyis október közepétől kezdve 66 korona lesz a cukor ára. Ez azonban csak egész kocsirakományokra vonatkozik, míg kisebb mennyiségeknél 1 koronával magasabb lesz az ára. A kockacukor ára október közepéig 74.5–75 korona, azontul 67.5–68 korona lesz. Ezek az árak attól a feltételtől vannak függővé téve, ha a nyers cukorárak nem változnak. Ha azonban a nyers cukor ára emelkedik, akkor a finomított áru is megfelelően magasabb lesz. A magyar cukorárak még nem határozták a jövő évi árakat, de azért nálunk is olcsóbb lesz a cukor szeptember elsőjétől kezdve, a mely napon a brüsszeli cukorkonvenzió életbelép.

— **Új honvéd tiszthelyettesek.** A nagyváradi honvéd hadapród iskolának 94 végzett növendékét a király születésnapján avatták fel tiszthelyettesekké, szép ünnep keretében. A fölavatott és tiszthelyettesekké kinevezett növendékek közül az erdélyi részekben levő honvéd csapattestekhez kerülnek: a gyalogságnál: Kiss István a nagyszebeni 23., nemes-rétyi Székely Miklós a kolozsvári 21., Vass Géza a kolozsvári 21., Damó Jenő a marosvásárhelyi 22., uzoni Zayzon István a marosvásárhelyi 22., Becner József a kolozsvári 21., Kozma Ernő a kolozsvári 21., nagy-baresai Ericsay Ádám a nagyszebeni 23., Gencsy Jenő a nagyszebeni 23., Táhy Kálmán a nagyszebeni 23., Kovács Gábor a nagyszebeni 23., Eperjessy Béla a brassói 24. A lovasságnál: Nabrácsky István a marosvásárhelyi 9. honvéd huszárezredhez.

— **Nagy tűzvész.** Mármaroszigetről táviratozzák, hogy ott a hó 18-án nagy tűzvész pusztított. Elégett 18 ház a melléképületekkel együtt. Giszti asztalos nagy műhelye is a tömredék beszerzett fakészlettel együtt porrá égett. Mindenki azt hitte a rémes hajnalon, hogy a városra megújult az 1872-iki katasztrófa, a mikor a fél város leégett. A tűzoltóság a nagy szárazságban alig birt megküzdeni a nagy faanyaggal, mely az asztalos műhelyben fel volt halmozva. A műhely mellett esupa faházak voltak, a melyek egy pár szikrától azonnal tüzet fogtak.

— **Új államtitkár a Vatikánban.** Rómából érkezett jelentés szerint vatikáni körökben megerősítik azt a hírt, hogy X. Pius pápa Rampolla utódjául Satelli bíborost nevezte ki vatikáni államtitkárrá.

— **Iparkiallítás Malta szigetén.** Jeleztük már régebben, hogy Malta szigetén magyar-osztrák iparkiallítást rendeznek, a melyben való részvételre a felhívást a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarának is megküldötte a rendező bizottság. Mint Máltából jelentik, az iparkiallítást a király születésnapja alkalmából

megnyitotta ünnepélyesen az ottani osztrák-magyar főkonzul. Az ünnepségen a máltai ipar és kereskedelmi kamara hivatalnokai, az ipari és gazdasági egyesületek kiküldöttei, a konzuli festület, a magyar kolónia tagjai és a máltai polgárok kiválóságai vettek részt.

— **A magyar lithurgiaért.** Ismeretes az a küzdelem, a melyet hosszú évek óta folytatnak a magyar görög katolikusok a magyar lithurgiaért. A magyar hívőknek az a része, a mely a nagyváradi egyházmegyéhez tartozik, Radu püspök kinevezése óta följutotta a mozgalmat. A nagykirályi ruthén hitközség már Lugosra kérvényt küldött ebben az ügyben az új püspöknek. Az a kívánságuk, hogy átesatolják őket a munkási egyházmegyéhez, a hol gyakorlatban van a magyar ritus. A nagykirályiak a napokban küldöttségileg járultak Radu Demeter elé, dr. Somossy Károly ügyvéd vezetésével. Kifejezték bódolatukat és egyben előadták régóta vajdó ügyüket. Erre a püspök érdemleges választ nem adott, mert még nem tanulmányozhatta át a dolgot. Épen ezért nem foglalkozott a nagykirályi plébánia ügyével sem. A küldöttség egy része a válasz után, hír szerint, Budapestre utazott, hogy a kormánynál, esetleg a hercegprímásnál intervéniáljanak az ügyben, a melyet most már nem akarnak halasztani.

— **Az Orsz. Protestáns Irodalmi Társaság nagygyűlése.** A jövő hónapban országos jellegű esemény központja lesz Nagyvárad Szeptember 23. és 24. napján megy végbe Nagyváradon az Országos Protestáns Irodalmi Társaság nagygyűlése. A magyar protestáns világ valamennyi egyházi és világi kiválósága, püspökök, jeles és neves közéleti szereplők gyülekeznek össze e két napon az ország minden részéből Nagyváradon. A város díszes fogadtatást készül rendezni a vendégeknek.

— **Angol ujság a magyar királyról.** A Londonban megjelenő „Morningpost” *Ferencz József* király születésnapjának cikket szentel, a melyben azt mondja, hogy nagy szemmel várták Magyarországra, hogy a nehézségek és a viszonytalanságok korszakában oly uralkodója van, a ki rendkívüli tehetségekkel fölruházva, rendíthetetlen kötelességűséggel eltölve és birodalma iránt való forró önzetlen szeretettől áthatva, e mellett kimeríthetetlen türelemmel rendelkezik. Össze lehetne hasonlítani *Ferencz József* uralkodását *Erzsébet* angol királyné uralkodásával. Mindkettőjük uralma alattl egyözték a mult nehézségeit és előkészítették az utat a jövő haladása és boldogsága számára.

— **Önfeláldozó szerelmes.** Érdekes regény játszódott le a napokban Medgyesháza (Aradm.) községben. Csernik György feleségébe szerelmes volt Gyeprószky György tanyás. Az érzelmét az asszony is viszonzta s már jó ideig folytatták bűnös viszonyukat a férj tudta nélkül. Végül a férj mindent megtudott, s bujában italtak adta magát. Egyszer üggyörtént, hogy felesége után ment és haza hívta Utközben a részeg férj revolvert vett elő s így szólt: Nézd e fegyvert, s válaszl: vagy én lövöm le a szeretődet, vagy lödd magadat agyon. A nem közönséges dilemma előtt álló asszony tragikái hős módjára oldotta meg a kérdést s nehogy a szerelmesének bántódása legyen, elhatározta, hogy a maga életét pusztítja el. Kiment a temetőbe, s ott a mellébe lőtt. A szerencsétlen asszony most haldoklik.

— **A párisi katasztrófa ügye.** Párisból táviratozzák, hogy a vasuti katasztrófa után híressé vált Metropolitain-vasut hivatalnokai és alkalmazottai szerdán este gyűlést tartottak, a melyen elfogadtak egy napirendet, a mely azt mondja, hogy a legutóbb történt katasztrófaért a társaság felelős. Továbbá követelték az elfogadott határozatban, hogy az anyagokban és az ügyvezetésben változások történjenek és a Seine-megye most hivatalban levő rendőrprefektusa mozdíttassék el, mert a társasággal szemben részrehajlást tanusít.

— **Katasztrófa egy alagutban.** Huttingston penusilvániai községben borzalmas szerencsétlenség történt. Az alagutban dolgozó munkások dinamitja fölrobbant és harmincz munkás az alagut omladéka alá szorult. Portlandban pedig egy fahíd szakadt le. Vasárnap délután volt. A város alatti folyóban egy uszművész mutatta be ügyességét. A

munkások seregétől a hidra szaladtak, a hidra nagy teher alatt összeroskadt. 40 halottat fogtak ki, 30-an pedig a zuhanás közbe szenvedtek sebeket. Sajnos mindkét amerikai katasztrófa reánk ezert kétszeresen jelentőséges, mert véreink voltak köztük.

— **Négerek bankettje.** Londonból írják, hogy a híres Holborn helyiségekben érdekes bankettet tartottak a napokban. Az estélyen csupa néger volt jelen, nyugat afrikai hivatalnokok és Angliában tanuló néger diákok. A bankettet Eduárd Wilmost Blyden dr. tiszteletére rendezték. Blyden hetven év előtt mint rabszolga született s azóta elsőrangú nyelvtudóssá és diplomatává küzdte fel magát. A bankett egyik érdekes szónoka tiszteendő Attah Arthuma herceg volt, aki lemondott afrikai trónjáról, csak hogy lelkész legyen belőle.

— **Állatias legények.** Tegnap délután hat székely szolgálólegény törbe esalt egy fiatal, alig 14 éves leányzót és azután állatiasmerényletet követtek el ellene. A dolog úgy történt, hogy Gálfi Juli 14 éves cselédleány a napokban levelet kapott, melyben öt fontos dolgok megbeszélésére, aug. 20-án délutánra az Erzsébet gőzfürdő elé hívta egyik földije. A fiatal leány mitsem gyanítva, tegnap csakugyan elment a jelzett helyre, hol hat székely szolgálólegény várta. A legények közül az egyik ekkor lakására vitte, hol a hat szolgálólegény állatias hévvel ostromolni kezdte a fiatal leányzót. A leány előbb védekezni próbált, de kezeit csakhamar lekötötték s száját ruhadarabokkal tömték be s aljas merényletet követtek el ellene. A bűnvádi eljárást folyamatba tették a vadállatias legények ellen.

— **Előpaták fürdővendégei.** A kies fekvésű Előpaták fürdőről a legújabb névsor ismét 63 állandó vendéget és 26 turistát tüntet föl. Az idei szezonban a fürdő összes vendégeinek száma 1268 volt.

— **Apró hírek. Tolvaj csemete.** Pap Mária 13 éves leánya, Klein József divatárú-cségtől több vég ruhaszövetet lopott, s azután a Széchenyi-téren próbálta eladogatni, de rajtavesztett s a rendőrségre vitték. A tolvaj csemete beismerte tettét, s azt is vallotta, hogy már régebb kísértelt lopást, de tettének kivételében mindig megakadályozta valami. — **Öngyilkosság kísérlet.** Vig Róza egy kolozsvári cukrászlegény felesége tegnapelőtt életuntásgból marólugot ivott. A hamarosan előhívott mentők a szükséges segítségben részesítették, s azután beszállították a Karolinakórház belgyógyászati klinikájára. Állapota nem veszélyes. — **Levágta az ujját.** Egy szegény favágó, Tyukodi Sándor tegnapelőtt munkaközben oly szerencsétlenül ütött rá kezére, hogy az előhívott mentőknek balkezéről két ujját amputálni kellett. — **Elűtelt tolvaj.** A múlt hónapban történt, hogy Goresa Juon a Széchenyi-téren eladás végett több templomi ezüst kegyeszt ki-nálgatott. Friedman Elias, kolozsvári kereskedő előtt gyanusnak tűnő fel a dolog, Goresát magához rendelte, hol a rendőrség aztán kérdőre fogta. Goresa Juon ügyét, ki lopásért már több ízben volt elítélve, a napokban tárgyalta a kolozsvári törvényszék s egy évi fogházra ítélte. — **Elfogott tolvaj.** Fehér György volt csizmadialeány, legutóbb kéményseprősegéd, Novák Béla kolozsvári kéményseprő mester megbízásából a napokban Kolozskarára járt s ott kisebb fajta lopásokat követett el. A rendőrség Kolozsvárt elfogta és előállította. — **Gyümölcs-tolvajok.** Az új folyamán ismeretlen tettesek áthataltak a Maria-Valeria árvaház gyümölcsös kertjének kerítésén és a gyümölcsfák termésének nagy részét letarolták. A rendőrség a feljelentés után a nyomozatot megindította. — **Verekedések.** Nagy verekedést rögtönöztek tegnap délután a Boldog-utcában ismeretlen hóstáti legények. A verekedés színhelyére — értesítés után — négy lovasrendőr vonult ki, de a harcizás legények ekkorra már elmenekültek. Hasonlóképp nagyobb fajta verekedés folyt le az Árpád-utca 29. sz. alatt. A verekedők közül néhányan súlyosabban megsebesültek.

Művészet.

* **Színházi est.** Szent-István emlékeztető ünnepeltük tegnap kegyeletos érzésünk melegségével és őszinteségével. Mindenki, a kinek csak a közönség érzületéhez szólani hivatás, vagy alkalom adatott, örömmel használta fel ez ünnepet, hogy éleszsze és ápolja a nemzeti öntudatot, e

nap hazafias vonatkozásairól megemlékezvén. De a kolozsvári nemzeti színház, a melyre ezen a téren fontos szerep vár, egyszerűen elmellőzte ezt az alkalmat és kivonta magát hivatásának teljesítése alól. Azzal ünnepelte Szt-István napját, hogy kitűzte előadásra a „Bob herceg” eselést operett, a melyben bizonyította, hogy az ő világa és a hazafias művészet világa két külön világ. Tudjuk az előző évekről, hogy az ünnepi hazafias előadásoknak milyen lelkes, nagy közönsége van, a mely, a hagyományos szokáshoz híven, megvárja a színházról, hogy ne ócska operettekkel csufolják meg az ő hazafias ünneplését. Ezeket a színház igazgatósága egy szép est élvezetétől, a színházat pedig a nimbusznak ismét egy sugarától fosztotta meg.

* **Klo-Klo.** A ma bemutatóra kerülő új énekes fraanzia bohózatot szombaton és vasárnap megismétlik. A Klo-Klo, melynek czimszerepét Szabó Mariska játsza, nemcsak mulattató és tarka jelenetekben, de szép énekszámokban és élénk táncjelenetekben is bővelkedik. Kassai, Mátrai, Mészáros, Dezséri Szegő, Váradi, Bérezi, Garzó Adél, Váradiné és Szakácsné jutnak benne jó szerepekhez.

Gyászrovat.

Dániel Lajos halála. A kolozsvári kir. ügyész-ségtől csak nem régen a dévai kir. ügyészség vezetőjévé kinevezett Dániel Lajos kir. ügyész, mint őszinte részvétellel értesülünk, folyó hó 18-án Segesvárt hosszas szenvedés után meghalt. Halálának híre a kolozsvári bíróságok tagjait, itt levő számos jó barátjait és ismerőseit mélyen megsomorította. Mindenki élénken és őszintén fáj-lalja e kitűnő tehetségű rokonszenves és közbeesülésben állott férfiú kora halálát, a kinek pályáját akkor törte derekon a halál, a mikor előkelő pozíciójába tudatával, szorgalmával és kötelességérzetével felküzdötte magát s a mely állásban kitűnő szolgálatokat tehetett volna a magyar jogszolgáltatás ügyének.

Dániel Lajos hosszabb időig működött Kolozsvárt, mint kir. alügyész, mindenkor nagy lelkiismeretességgel, alapos tudással és ügybuzgalommal teljesítve a rábízott feladatokat. Már évek óta betegeskedett s mikor pár hó előtt dévai kir. ügyészségre nevezték ki, már súlyos betegen foglalta el új állását, melyben csak alig néhány napot működhetett. Egyre súlyosbodó baja ellen legutóbb Segesvárt a rokonai körében keresett gyógyulást. Súlyos baját azonban a leggondosabb önfeláldozó ápolás sem enyhítette s a nagybeteg ember állapota rohamosan közeledett a végső katasztrófa felé, a mely kedden, 18-án be is következett. Segesvárt hunyt el, életének 39-ik évében. Halálát özvegye, Donogány Julia urnő, három kiskorú fia és széleskörű és szerető rokonság mély gyászszal siratja.

Holttestét Segesvárt tegnap szentelték be s onnan szállították Kolozsvárra, a hol ma délután helyezik örök nyugalomra az itten levő családi sírboltban. Béke poraira!

A halálesetről a család a következő gyászjelentést adta ki.

Alólirottak a szív legmélyebb fájdalmaival jelentik, hogy a felejtethetlen jó férj, szerető apa, kedves testvér és rokon, szamosujvárnémethi Dániel Lajos dévai kir. ügyész, cs. és kir. 51. gyalogezred volt tényleges hadnagya, életének 39-ik évében, boldog házasságának 10-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, folyó hó 18-án este 8 órakor, hosszas szenvedés után, övéi önfeláldozó ápolása daczára, Segesváron meghalt. Megboldogultnak hült tetemei Segesváron, folyó hó 20-án fognak beszenteltetni s onnan Kolozsvárra szállíttatni, hol folyó hó 21-én d. u. 5 órakor a köztemető kápolnájában, a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint tartandó halotti ima után, a családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent-mise áldozat folyó hó 22-én d. e. 10 óra-

kor a Mátyás király-téri plébánia-templomban fog az egek Urának bemutatni, mely mindkét végtisztes-ségre a rokonok és ismerősök szomorúan meghívotnak. Nyugodjék csendesen! Legyen emléke áldott! Kolozsvárt, 1903. augusztus hó 18-án. Dániel Lajosné, szül. Donogány Julia, bánatos neje. Dániel Gábor, Dániel Elemér, Dániel György gyermekei. Öz. Ötvös Dánielné, szül. Dániel Teréz és gyermekei. Dániel Gusztáv és neje Sztójka Berta, valamint gyermekeik. Dániel Márton és neje Potoczki Anna, valamint gyermekeik. Dániel Ida, férjezett Kámer Károlyné és gyermekeik, mint testvérek. Keresztes István, mint unokabátyja. Öz. Donogány Gergelyné, mint anyós. Donogány Valéria, dr. Donogány Zachariás és neje, Donogány János, Donogány Gergely, mint sógorai, illetve sógornői.

TÁVIRATOK.

A király itthon.

Budapest, aug. 21. A király ma reggel öt órakor kelt fel. A várpalota déli részén nagyobb sétát tett, ezután magánlakosztályába vonult vissza, hol az államügyek tanulmányozásával foglalkozott.

Reggel 8 órakor ő Felsége megjelent a Szent-István kápolnában mondott szent misén. Mise után ismét visszavonult.

Kihallgatások a királynál.

Budapest, aug. 21. A király tegnap délután gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnököt hosszabb kihallgatáson fogadta.

Ma délután egy órakor ő Felsége megkezdte a parlamenti vezérferfiak kihallgatását.

A mai napra gróf *Csáky* Albin, gróf *Apponyi* Albert, gróf *Andrássy* Gyula és *Károlyi* Sándor fogadása van kitűzve.

Minden egyes kihallgatás ideje egy félórán van megállapítva.

A kihallgatás délután egy órakor gr. *Csáky* Albinnal kezdődött és három órakor gr. *Károlyi* Sándorral végződött.

A további kihallgatások minden nap — vasárnap is — egész csütörtökig tartanak.

Holnap gr. *Szapáry* Gyula, *Wekerle* Sándor és *Hodossy* Imre kerülnek sorra.

Az ezt követő napokon is három politikai személyiség fog szóhoz jutni, még pedig br. *Bánffy* Dezső, *Hieronymi* Károly és gr. *Zichy* János, majd *Széll* Kálmán, a ki már tegnap Budapestre érkezett, továbbá *Tisza* István és *Falk* Miksa.

Ezuttal *Lukács* László és *Darányi* Ignác miniszterek, mint a kabinetnek rangban két legidősebb tagjai, szintén megjelennék a király előtt.

A király elutazása egyelőre e hó 27-dikére — szombatra — van tervbe véve.

A Magyar Polgár

előfizetési árai:

Egész évre	28 K.
Fél évre	14 K.
Negyed évre	7 K.
Egy hónapra	2 K. 40 f.

Tanügy.

Beíratások a kolozsvári áll. polg. leányiskolában. A beíratások szeptember 1., 2. és 3-án d. e. 8—12 óráig lesznek és pedig 1. és 2-án azon növendékek íratnak be, a kik a megelőző évben is iskolánkba jártak, 3-án pedig az újonnan belépő növendékek. Ugyanezen napokon d. u. 3—5 óráig a különbözeti és javító vizsgálatok fognak megtartatni. A magánvizsgálatok szeptember 4-én lesznek.

A beíratásnál az újonnan jelentkező tanuló életkorát hiteles anyakönyvi kivonattal, végzett tanulmányait iskolai, és azt, hogy be van oltva, oltási bizonyítvánnyal köteles igazolni. Azok, a kik a megelőző iskolai évben is iskolánkba jártak, csak iskolai időszaki értesítőjüket kötelesek bemutatni.

Azok, kik tandíj-kedvezményben óhajtanak részesülni, ez iránti folyamodványaikat, szegénységi bizonyítvánnyal felszerelve és Kolozsmegye kir. tanfelügyelőségéhez ezimezve, az iskola igazgatójánál a beíratások alkalmával nyújtathatják be.

Az iskolai év megnyitása szeptember 7-én d. e. 8 órakor lesz.

Értesítés. A székelyudvarhelyi m. kir. állami főreáliskolában a beíratások az 1903—1904. iskolai évre folyó évi szeptember 1., 2. és 3-án tartatnak meg.

A javítóvizsgálat augusztus 31-én, a felvételi és magánvizsgálatok a beíratási napokon tartatnak meg.

A tandíj 36 korona, a mi negyedéves részletekben fizethető. A beíratási díj 10 korona 30 fillér.

* Az intézettel kapcsolatban 65 tanulóra beendezett internátus van.

Ugy a főreáliskolát, valamint az internátust illetőleg felvilágosításokkal készséggel szolgál az igazgatóság.

REGÉNYCSARNOK

Ariane szíve.

Írta: Gyp.

Franziából fordította: Vilma.

(18.)

(Folytatás.)

Ariane: De hiszen akarhatom . . . egyedül vagyok itt kis öcsémmel . . . meg kell sétáltatnom őket . . .

Jean (magában): feláldozza magát! . . .

Hugues: El fog jönni holnap nénémhez, hogy elvégezzék a jótékony egyet számadásait?

Ariane: Holnap? . . . (Gondolkozni látszik.) Milyen nap is van csak holnap? . . . Hétfő? Ah! igen, hogyné, elmegegyek D'Ancoche asszonyhoz . . . már egészen megfeledeztem róla!

Hugues: És ott reggelizik?

Ariane: Ott fogok reggelizni, ha nem vége-zünk délelőtt . . .

Hugues (elnyelve őt szemeivel): Oh . . . Szabadna tehát remélnem, hogy nem fognak végezni délelőtt?

Henry (Jeanhoz): Nézd csak, hogyan nézi Arianet ez az ur . . . azt hiszem, hogy nagyon szépnek találja őt . . .

Jean: Ugy látszik . . . és ezen nines mit esodálni . . . mert a mi a szépséget illeti, ő ugyancsak szép!

Henry: Ez igaz! . . . (Meggyőződéssel.) Épen olyan szép, mint a milyen cocotte!

Hugues (Arianéhez): Akkor hát . . . távo-zom . . . hogy folytassa sétáját . . . minthogy . . . (Ismét kalapját gyűrkelve.) Minthogy nem akarja, hogy önnel menjek?

Ariane (kezet ad neki): A viszontlátásra!

Hugues (megfogva Ariane kezét, nagyon el-pirulva): Viszontlátásra . . . (Tovább is fogva tartja Ariane kezét.) Holnap! . . . (Rövid szünet.)

Jean (Henryhez, Huguesre mutatva, a ki mozdulatlanul áll, lesütött szemmel, még egyre Ariane kezét fogva): Még majd elalszik itt.

Ariane (gyengéden elvonva kezét): Holnap! . . . (Tovább halad kis öcseseivel. Hu-

gues, mintha oda szegezték volna, mozdulatlanul állva marad, Ariane után bámul.)

Jean (hátrafordulva): Nézzd csak, nézzd! Nem valami gyorsan jár ez a te gavallérod!

Ariane: Már megtiltottam neked, hogy visszafordulj . . .

Jean: Nagyon jól tudom, de ha semmit se tennék, a mit te megtiltasz, akkor ugyan nem sokat csinálnék . . . (Kis idő múlva.) Otthonról jön ez az ur? . . .

Ariane: Nem . . . ő nem lakik Párisban . . .

Jean: Akkor hát honnan ismered őt? . . .

Ariane: Nagynénjénél láttam, d'Ancoche asszonynál . . .

Jean: Nagyon csunya, aunyi bizonyos! . . .

Ariane: De nagyon jó . . . nagyon szereti atyját . . .

Jean: Én is . . . én is nagyon szeretem papát . . . és Henry is . . . ehhez ugyan még nem kell, hogy az embernek borju feje legyen és olyan térde, mint egy tábori szék . . .

Henry: És a lába . . . Láttad a lábát? . . .

Jean: Igen. Azt lehetne hinni, hogy ujjak helyett diók zörögnek a csizmaiban . . .

Ariane (élesen): Nagyon biztosnak kell len-nünk saját külsőnkéről, hogy így megkritizáljuk a másét.

Jean: Én nem vagyok elragadtatva a ma-gam külsejétől sem. Nagyon is jól tudom, hogy nem vagyok esinos, elegáns. De egy jó, egész-séges, piros pozsgás kölyök vagyok . . . És nem vagyok utálatos . . .

Ariane: Bruges máiki sem utálatos . . .

Jean: No hát ezt már izlése válogatja! . . . (Rövid hallgatás után.) Nős ez az ur?

Ariane: Nem.

Jean: Na hát én ugyan nem mennék hoz-zá! És te? . . .

Ariane (nevetve): És ő ép oly kevésé venne el téged . . .

Jean: Miért? . . .

Ariane: Mert nem akar megházasodni . . .

Jean: Honnan tudod?

Ariane: Nagynénje mondotta nekem és

Henry: Miért nem akar?

Ariane: Azt már nem tudom . . .

Jean: Talán azért, mert van egy cocotteje?

Ariane: (élénken): No ugyan . . .

Jean: Talán ő mondta neked, hogy nines? . . .

Ariane: Bruges ur semmit se mondott ne-kem . . . egyedül csak te beszélsz ilyen ostoba dolgokat össze-vissza . . . Pedig ilyenekkel egy-te korodbeli gyermeknek soha se szabadna még foglalkoznia . . .

Jean: De hiszen én nem is foglalkozom ve-lük . . . Hanem ez a levegőben van már . . . Mindig ezt hallom mondani, hogy a kik nem akarnak megnősülni, azért makaeszkodnak, mert cocottejük van nekik . . . Ime, ez az egész! . . .

Ariane (ingerülten): Ugyan hallgass már!

Jean: Kérlek. Szívesen!

(Rövid esend.)

Henry: Vajjon gazdag-e? . . .

Ariane: Kicsoda?

Henry: Ez az ur, a ki nem akar nősülni . . .

Ariane: Azt hiszem, hogy atyjának szép va-gyona van . . .

Henry: Nos, hát akkor másféle ruháhat kel-lene csináltatnia, mint a milyeneket hord.

Jean: Biz az igaz, hogy rondán öltözködik ez a te urad! . . .

Ariane: De ne nevezd az én „Uramnak“ . . . hiszen ez nevetséges! . . .

Jean: Elfelejtettem a nevét.

Ariane: De Bruges máiki.

Jean (visszaforul, hogy egy fogatot nézzen, mely mögéjük ért): Lám, na nézzd! Már me-gint itt van! . . . (Hugues elhalad és köszön.) Mond csak Ariane? . . .

(Folytatása következik.)

Közgazdaság.

× **Országos iparkiallitások.** Budapestről je-lentik: Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter, a ki a legutóbbi iparkiallitások létrejöttében oly rendkívüli buzgalmat s áldozatkészséget tanusi-tott, fölötte gyakorlati és nagyszabású tervvel foglalkozik. Országos iparkiallitási ciklust akar ugyanis rendezni. E kiállitások azonban nem

általános jellegűek lesznek, hanem azokon egyes iparágakat fognak bemutatni a közönségnek. Az első ilyen országos iparkiallitás kizárólag a hazai textilipart fogja bemutatni. Ezekre a részleges kiállitásokra annál nagyobb szükség van, mert a hazai közönség maga sem ismeri a mi ipari haladásunkat. Hazai gyáripárunk az utóbbi évek-ben erősen fejlődött és a kereskedelmi minisz-ternek az a célja hogy a közönség egyrésztől meggyőződést szerezzen arról, hogy egyes ipar-ágak minő mértékben fejlődtek ki hazánkban, másrésztől az a szándéka, hogy a fogyasztó kö-zönséget közelebb hozza az ipari termelőkhez.

× **Statisztikai adatok a méhészet köréből.** A kerületi vándortanitók részéről beszerzett adatok szerint hazánkban 12.030 községben foglalkoznak méhészkedéssel. És pedig van 203.190 faköpi és 378.138 gyékény-, szalmaköpi méhesládunk, így összesen 681.328 méheslád, ennek méztermése volt az elmúlt évben 27.110 mázsa, viasztermése 2032 mázsa. Középszámítással mézből 2.177,296 koronát, viaszból 406.485 koronát vettünk be, így az országnak a méhészet 2.683.781 koronát jut-tatott. Újabb időben az okszerű méhészkedés is-meretei terjednek. Darányi földművelésügyi mi-niszter rendeletére a méhésztanitók 700 kisebb kurzust rendeztek, ezenkívül a gödöllői méhészeti tanintézetben lelkészek, tanítók, kisgazdák, vásúti bakterek, erdőőrök, esendőőrök számára rendeztek kurzusokat. Grand méhészkáját több ezer pél-dányban ingyenesen osztotta ki a miniszter.

× **Hetivásár, aug. 21.** Oly gyöngé vásárunk volt, hogy alig érdemes a megemlítésre. Az ok több körülmény összetalálkozásában keresendő. A fő mindenesetre az, hogy Szt-Istvánnap esü-törtökre esett s a munkaszünet minden keres-kelemmi és ipari forgalmat megakadályozott. Ide sorolható a mezei munka s a csak most mult drági és moesi országos vásár, a hol mézszáro-saink gondoskodtak készleteikről, valamint a küszöbünkön álló helybeli országos vásár, a mi különösen az állatvásárt befolyásolja. Erre kü-lönben hatással van a hét folyamán előfordult lépfene-eset is, a mi a külföldre való szállitást megakadályozta.

Mindezeknek fogva e vásáron kereskedelmi és ipari forgalom semmi, — állatforgalom is igen gyöngé volt s csak az élelmi piacon volt némi élet, de itt is csak reggel 10 óráig.

Gabona 50 kilónként: Uj buza 6.80—7.30 K., uj rozs 5—5.40 K., ő törökbúza 6.40—6.70 K., takar-mányárpa uj 4.60—4.80 K., jobb árpa uj 5—5.30 K., uj zab 4—4.30 korona.

Liszt: Buzadara 13.60 K., 0 sz. 13.20 K., 1-es 12.80 K., 2-es 12.50 K., 3-as 12.20 K., 4-es 11.80 K., 5-es 11.60 K., 6-os 11.20 K., 7-es 10.70 K., 7-es feles 9.70 K., 8-as 7.40 K., rozsliszt 11.20 K., derceze 4.50 K., korpa 3.80 korona.

Állatvásár: Eladatott 175 darab szarvasmarha, 7 darab ló, 22 darab juh. A sertésvásár zárva.

Szarvasmarha: darabja: fejős tehén 180—230 K., javított meddő 140—190 K., mustra 100—120 K., éves üsző 40—50 K., éves ökör 60—70 K., szópós borju 20—32 korona. — Páronként: jármás fehér ökör 500—600 K., bival 360—480 K.

Ló: közönséges igás párja 100—300 K., hálás darabja 60—120 K.

Berbécs párja 20—22 K.

Sertés, vásáron kívül, különval élő súlyban: zsirnak való 80—88 fillér, félhízott 76 fillér, busnak való 70—72 fillér.

Husok kilóval: marhahus 96 fill., 1.04 K. sertéshus 1.32—1.40 K., borjúhús 72 fillér, 1.28 K., zsir 1.60—1.84 K., hárj 1.70—1.84 K., zsirnak való szalonna 1.60—1.76 K., enni való szalonna 1.60—1.84 K., császárhús 2—2.40 K., nyers sonka 2 K., fűve 4 K., berbécshús 60—64 fillér.

Majorság párja: csirke 1.40—2 K., rucza 1.30—1.60 K., tyúk 2 K., kappan 3 K., sovány liba 5 K., kóvér 12 K., pulyka 7—8 K., tojás 4 darab 20 fillér.

Takarmány: Egy szekér szén 16—20 K., szalma 7—8 K., zsup párja 14—16 fillér.

Tüzifa egy szekérrel 4—8 K., 4 kbm. 20—27 K.

NYÁRI SZINHÁZ.

Kolozsvárt, pénteken, 1903. aug. 21-én.

KLO-KLO.

Énekes bohózat 4 képben.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10-kor.

Kiadóhivatal és nyomda telefon száma 354.

Szerkesztőség telefon-száma 49.

Magyar kir. államvasutak Üzletvezetősége Kolozsvár.

20239—903. számhoz.

401 1—1

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége Bihar-Püspöki máv. kavicsbányájában az 1904-ik évben végrehajtandó **kavics- és homok-termelés, kocsiba rakás, kavics-réteg lefedés** és ezekkel kapcsolatos **összes munkák** biztosítására ezennel nyilvános ajánlati versenytárgyalást hirdet.

A munkaterv szerint az 1904-ik évben mintegy 25000 kbm. rostált és 55000 köbméter rostátlan kavics lesz termelendő és felrakandó. Együttal biztosítani kívánja a nevezett üzletvezetőség az ezen bányában 1905. és 1906. években termelendő kavicsmennyiséget is, mely mennyiség azonban bármely évben a jelenleg kiírt mennyiségnél korlátlanul nagyobb, vagy kisebb lehet.

Az 1904. és 1905. években termelendő kavicsmennyiség a kötendő munkaegyezmény értelmében, az előző év utolsó negyedében fog a szállítónak tudomására adatni.

A szállítás a m. kir. államvasutaknál érvényben levő 1896. évi 122291. sz. a. kelt általános szállítási, valamint a munkaegyezményben foglalt egyéb feltételek szerint eszközölendő.

Részletes felvilágosítás nyerhető a nagyváradi osztálymérnökségnél.

Ugyanott kapható az ajánlati mintalap is. A munkák tárgyában az ajánlati mintalapokba az egységárak bejegyzése által teendő ajánlatok legkésőbb **1903. szeptember hó 15-ik napjának d. e. 12 órájáig** nyújtandók be az üzletvezetőség titkári hivatalánál (Kolozsvár, Emkepalota I. emelet).

Az ajánlatokba az egységárak úgy számokkal, valamint szavakkal is kiírandók.

Vakarások, vagy javításokat tartalmazó ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok ivenként 1 koronás bélyeggel látandók el és lepecsételve a következő felirattal ellátva nyújtandók be:

„Ajánlat a Bihar-Püspöki kavics-termelési munkákra 20239—1903. sz.-hoz.”

Megjegyeztetik, hogy csakis az összes munkákra kiterjedő és fentebb megjelölt, a munkákhoz kötött feltételeket is magában foglaló ajánlati mintákon tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Minden ajánlattevő köteles 1903. évi szeptember hó 14-én déli 12 óráig 100 korona, azaz egyezer korona bantapénzt az üzletvezetőség gyűjtőpénztárába (Emkepalota, földszint) készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban letenni. Az értékpapírok a legutóbbi 14 napnál nem régebbi napi árfolyammal számítandók, de semmi esetre sem névértéken felül.

Távirati, vagy késve érkezett ajánlatok nem lesznek figyelembe véve.

Minden ajánlattevő ajánlatával az a felett hozandó határozatig kötelezettségben marad és azt vissza nem vonhatja.

Az ajánlatok között a szabad választás jogát fentartja magának az üzletvezetőség, tekintet nélkül a megajánlott egységárakra.

Kolozsvár, 1903. augusztus hó 4-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnymás nem díjazatik.)

Elsőrendű**biztosító társasághoz**

jó megjelenésű, képzett, keresztény vallású, nőtlen fiatal emberek **fix fizetés és napidíj mellett** külszolgálatra **kerestetnek**. A betöltendő állások, ha az illetők megfelelnek, nyugdíjra való igényjogosultsággal vannak egybekötve. Írásbeli ajánlatok „biztos jövő” jelige alatt **Eckstein Bernát** hirdetési irodájában Budapest, V., Fűrdő-utca 4. sz. alá címzendők.

411 1—1

Jelzálogkölcsonőket

I. és II. tételre,

376

kereskedőknek és iparosoknak

Járcza-, valamint személyhitelt

eszközöl előnyös föltételek mellett, minden előleges költség nélkül.

URAI J. bankügynöksége

== Budapest, Zsibárus-utca 2. ==

HIRDETÉSEK

a legolcsóbb árban felvállaltatnak

a lap kiadóhivatalában.

Tagosítási

munkálatokban teljesen jártas egyén, **3 havi időtartamra 360 korona** havidíjjal, azonnali belépésre kerestetik.

Czim: a kiadóhivatalban.

FATTINGER-féle húsból készült

Kutya-pogácsa

a legolcsóbb és legjobb táplálék minden fajta kis és nagy kutyának. Mindenki veszi, a ki a jó táplálékra ad valamit. 50 kiló 22 kor. 5 kiló 3 korona bérmentve. — Prospektus ingyen.

Fattinger & Cie, Wien, IV. Wiedener Hauptstrasse 3. Mindenütt kapható. Utánzásoktól óvakodni kell.

8 84—52

Gyakorlott levelező

kerestetik egy nagyobb gyárhoz.

Föltételek: Keresztény kell hogy legyen, 23—26 éves nőtlen, a magyar és német nyelvet, esetleg a román nyelvet is írásban és beszédben birnia kell. A kereskedelmi ismeretekben, **stenografiában** jártas legyen, szép írással kell birnia és szorgalmasan és önállóan tudjon dolgozni.

Bizonyítványokkal (másolatban) és fényképpel ellátott ajánlatokat

elfogad. R. 9257. Haasenstein & Vogler, Wien.

413 1—1

Valódi erdélyi hegyaljai tisztán kezelt borok.

A borfogyasztó közönséget, kirándulókat, mulatságrendező bizottságokat tisztelettel értesitem, hogy kedvező bevásárlások folytán beszerzett, úgy mint saját termésű valódi hazai borok, Erdélynek leghíresebb borvidékeiről, mely borok szakértők által rég egy rangban a híres Tokajival osztályozva vannak, a legmeszszebbmenő felelősség és legelőnyösebb árak mellett, a következőképen eladásra bocsátom.

Zárt palaczkokban literenként:

Erdélyi hegyaljai krakkói asztali bor	I. oszt.	— K. 84 fillér,
„ „ „ „ „	II.	„ 72 „
„ „ „ „ „	III.	„ 60 „
„ „ „ „ „	pecsenye-bor	1 „ 10 „

Zárt 7 deciliteres palaczkokban:

Erdélyi hegyaljai som	K. — 90 fillér.
„ „	

Ezen árak mellett a fogyasztási adó már ki van fizetve.

Ezen árak bárhova haza szállítva készpénzfizetés mellett értendők. — Üvegek 15 napra kölcsönkép adatnak.

Ismét eladók kedvezményben részesülnek.

Telefonon megrendelhető és minden időtájban hazaszállíttatik.

Borüzletem szoliditására személyes meggyőződésért kérvet, maradtam tisztelettel

Telefonszám 511.

Ötvös Dánielné,

Kolozsvárt, Óvár, Bocskay-utca 1. sz.

(Mátyás király születési háza szomszédságában.)

310 19—104